

SMS > Ο στίχος της Anne Sexton «Μερικές γυναίκες παντρεύονται σπίτια» από το ποίημα «Νοικοκυρά» (Housewife) ήταν η αφορμή να αρχίσει ένα διήγημα, που τελικά έγινε η νέα της νουβέλα «Δεν θα είσαι εκεί».

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ «Σκέφτομαι με εικόνες, ποτέ με αφηρημένα σχήματα»

Συνεντεύκτησιν ΠΝ ΚΡΙΣΤΥ ΚΟΥΝΙΩΠΗΤΗ

“ Δεν θέλω να ξεφύγω από την καθημερινότητα, τη δική μου ρουτίνα. Αγαπώ την οικογένειά μου, τους φίλους μου, τη διαδρομή σπίτι-δουλειά-χασάπης-μανάβης, βόλτες, καφέδες και τσιγάρα. Αυτό είναι το αγαπημένο μου παιχνίδι ”

Δικηγόρος στο επάγγελμα, εισέπραξε άκρωθ θερμές κριτικές για το πρώτο της βιβλίο, «Σκοτεινό ασανσέρ» που εκδόθηκε το 2016 από τις εκδόσεις «Τόπος». Πριν λίγες εβδομάδες, κυκλοφόρησε το δεύτερο, με τίτλο «Δεν θα είσαι εκεί» (από τις ίδιες εκδόσεις), το οποίο σ' αιχμαλωτίζει από τις πρώτες κιόλας σελίδες του. Η Κατερίνα Παπαντωνίου μιλάει στην «ΠΚ» για την ιδέα της νουβέλας της, τον λαβυρινθώδη ήρωά της, την Ιστορία, τις εικόνες και τον κινηματογράφο, τα αγαπημένα της παιχνίδια.

Πώς ξεκινάσατε να γράφετε τη νέα σας νουβέλα, που ξεκινά με ένα άδειο κατακοσμημένο σπίτι, ταπεταρισμένο με πάμπολλες διαφορετικές φωτογραφίες τις ίδιας γυναίκας; Ξεκίνησα να γράφω ένα διήγημα με αφορμή τον στίχο της Anne Sexton «Μερικές γυναίκες παντρεύονται σπίτια» από το ποίημα «Νοικοκυρά» (Housewife). Πώς μια γυναίκα κατοικεί ένα σπίτι, πώς κατασκευάζει τη φολιά της; Πώς κατοικείται η γυναίκα από το σπίτι-εστία και όταν εντέλει φεύγει από το σπίτι αυτό, τι μένει πίσω από τη γυναίκα-εστία; Εικόνες, στιγμιότυπα που κολλάνε πάνω στους τοίχους και τους διαβρώνουν όπως το νερό. Με αυτά τα υλικά ένας άντρας μπαίνει σε ένα άδειο διαμέρισμα. Μετά τα πρώτα του βήματα στέκεται μπρόντος μπροστά στο θέμα

που αντικρίζει σε όλους τους τοίχους. Φωτογραφίες μιας γυναίκας σε αμέτρητες πόδες, μια γυναίκα πάνω από μια τούρα γενθλίων, μια γυναίκα κρατά στα χέρια σακούλες με ψώνια, σε άλλη φωτογραφία φορά μπουρνούζι, σε άλλη ένα εξώμο φόρεμα. Η αντίδραση του άντρα στην αλλόκοτη ταπεταρία έκανε το διήγημα νουβέλα.

«Δεν θα είσαι εκεί» ο τίτλος. Δηλωτικό απουσίας. Γιατί σε μέλλοντα χρόνο; Όταν απεύχεις από το παρόν, τότε μετά βεβαιότητας δεν θα είσαι στο μέλλον. Επιδιώξα να σπύσω ένα παιχνίδι για τις παραδοσμένες αντιλήψεις και τις ψευδαισθήσεις για τον χώρο και τον χρόνο, την πλοκή και τους ήρωες. Χρησιμοποίησα στερεότυπα. Λευκός εργαζόμενος άντρας, δικαστικός επιμελητής, λίγο

μετά τα σαράντα, λίγο μετά το διαζύγιο, εισέρχεται οικειοθελώς σε έναν λαβυρινθό. Αγνωστα και οικεία φαντάσματα τον περιμένουν στους δρόμους, σε νοσοκομεία, σε κινηματογράφους και παλιά μεταλλωρυχεία. Κι έτσι προετοιμάζει το μέλλον του. Βυθίζεται με περίσσεια εσωτερική βεβαιότητα σε υπαρκτή δινη έκοντα προεξοφλήσει ότι δεν θα του φτάσουν οι αναπνοές.

Αυτός, λοιπόν, ο κεντρικός σας ήρωας, ο Αργύρης Πολυζώης, έχει πάνω του ξένα κλειδιά με τα οποία ανοίγει ξένες, πόρτες, λόγω επαγγέλματος, ενώ κουβαλά βότανα και όστρακα που τον συνδέουν με τις μνήμες του. Λαβυρινθώδης χαρακτήρας. Τι κλειδιά χρειάστηκαν για να τον ξεκλειδώσετε; Τον φόβο ότι αραιώνουν τα

μαλλιά του, την έγνοια του μην λυθούν τα κορδόνια των παπουτσιών. Οι ψυχαναλυτές έχουν τα εργαλεία να ξεκλειδώσουν έναν χαρακτήρα. Οι δικηγόροι και οι συγγραφείς απλά καταγράφουμε γεγονότα και πλάθουμε αληθοφανείς ιστορίες.

Από παιδί, σημαδεύει με πέτρες τα φωτεινά παράθυρα των γειτόνων και γλιστρά στις ζωές τους στις ζωές των άλλων. Είναι αυτή η αντίδραση του κραυγή, προσδοκία, εκδίκηση, κάτι άλλο; Με τις πέτρες σημαδεύει τον αναγνώστη, τρυπάει το χαρτί που τον έχει τυλίξει. Δεν είναι αντίδραση, είναι απηλία και απολαμία να μπει στη δική του «ζωή». «Τριγύριναγε, πάνω κάτω, πέρα δώθε, ανεβόκατβαινε σε μια πόλη νταμάρι, κρυφοκοίταγε τις ζωές των άλλων, άκουγε ιστορίες,

κλάματα και γέλια, κατάρες κι ευχές, με δεν αφουγκραζόταν παρά τραβιόταν δυο βήματα πίσω κι ύστερα κοιτάζε κάποιος στο κατόπι του, κι ύστερα κοιτάζε κάτω σαν ερασιτέχνης ικνυλάτης μίπως και παραπατήσει, λες κι υπάρχουν κρυμμένες τρύπες στην ασφάλτο, ένα κενο, αλλάζε κατεύθυνση, κι ύστερα πάλι κρυφοκοίταγε κι αποτραβιόταν».

Μέσα από ειδοσούλες εφημερίδων προβάλλει ο θάνατος, συνδεδεμένος πάντα, με τη σήψη. Τι θελήσατε να συμβολίσετε με αυτή την αποτρόπαια κατάληξη του ανθρώπου; Όταν πάψεις να αναπνέεις, μένει μόνο ύλη που σαλπίζει. Πρόθεσή μου είναι η καταγραφή της πραγματικότητας.

Κι ενώ, στη νουβέλα σας, φαντασία και πραγματικότητα διεκδικούν η μια μέσα στην άλλη, παρεμβάλλετε πρωτοπρόσωπες αφηγήσεις, ανασμιρμένες από ένα παρελθόν κατεχοκην πραγματικό. Θα μας πείτε; Σε αντίστιξη με την αγκυλική πορεία του Αργύρη Πολυζώη ένας χορός από στέρες φωνές οικείων ανθρώπων εκμυστηρεύεται, φωνάζει οικογενειακές ιστορίες που ακουμπούν στη σύγχρονη Ιστορία. Το παρελθόν δεν τελειώνει ποτέ, όσο και αν κρυβεται κάτω από τη γλώσσα. Και οι γυναίκες συζητούν πάντα για την Ιστορία. Μερικές φορές ένιωθα σαν πρόπορτη που κάνει έρευνα για τον εαυτό του.

Το «2046» και η πραγματικότητα

Κάνετε αναφορά στην ταινία «2046» του Τζούνγκ Καρ Γουάι, με τον Αργύρη να ταυτίζεται με τον Κινέζο πρωταγωνιστή που συλλέγει ερωτικές αναμνήσεις. Τι θέση κατέχει ο κινηματογράφος στη ζωή σας; Σκέφτομαι με εικόνες, ποτέ με αφηρημένα σχήματα. Ίσως το οφείλω στον κινηματογράφο που παρακολουθώ από παιδί, ίσως ο κινηματογράφος διαμόρφωσε τον τρόπο σκέψης μου. Χιλιάδες εικόνες που τρέχουν εν αγνοία σου και συνθέτουν ένα σύνολο. Ανακαλώ συχνά τη συγκεκριμένη ταινία. Ανορθόδοξα καθαρarisματα, παντελής αδιαφορία από τον Τζούνγκ Καρ Γουάι για τους κλασικούς κανόνες της κινηματογραφικής αφήγησης. Ηρώας του ένας συγγραφέας ο οποίος πιστεύει πως γράφει για το μέλλον. Στην πραγματικότητα, την οποία μαζί με τον θεατή ανακαλύπτει και ο ίδιος, γράφει για το παρελθόν. Ο καθένας φτιάχνει την αποθήκη του που μέσα της διατηρεί με σεβασμό τις αναμνήσεις, τις σκέψεις, τις παρορμήσεις του. Τίποτα δεν πρέπει ούτε μπορεί να ξεχαστεί. Τίποτα δεν πρέπει να χαθεί. Αλλιώς, όσες προσπάθειες κι αν κάνουμε, ταξιδεύοντας προς το μέλλον

κουβαλάμε «στο ίδιο τρένο» το παρελθόν.

Το βιβλίο σας απευθύνεται σε απαιτητικούς αναγνώστες. Τι απαιτήσεις από εσάς η συγγραφή του; Ευχαριστώ για την απαιτητική ανάγνωση. Ο αναγνώστης επιλέγει τι ζητά από ένα βιβλίο. Η γραφή απαιτεί διάβασμα και παρατήρηση. Τα βιβλία των άλλων και το βλέμμα σου πάνω στους άλλους σε κάνουν να γράφεις. Συχνά κατανοείς μέσα σ' ένα διήγημα κάτι που μπορεί στην πραγματικότητα να το αποκρύπτεις απ' τον ίδιο σου τον εαυτό. Στο τέλος, ανεπιγνώστα μπορεί και να αποκαλύψεις στους αναγνώστες. Η γραφή χρειάζεται και θάρρος, αλλά ως συγγραφέας πρέπει να παίρνεις το ρίσκο να γελιοποιηθείς.

«Ελα να παίξουμε»: Η φράση-πρόκληση που

διατρέχει τη νουβέλα σας. Αν υποθέσουμε ότι πρόβαλλε μπροστά σας, σε τι παιχνίδι/α θα λέγατε να, προκειμένου να ξεφύγετε από την καθημερινότητα; Δεν θέλω να ξεφύγω από την καθημερινότητα, τη δική μου ρουτίνα. Αγαπώ την οικογένειά μου, τους φίλους μου, τη διαδρομή σπίτι-δουλειά-χασάπης-μανάβης, βόλτες, καφέδες και τσιγάρα. Αυτό είναι το αγαπημένο μου παιχνίδι. Η πραγματικότητα που επιφυλάσσει αναπάντεχες εκπλήξεις και αναποδιές. Δεν μου αρέσουν τα παιχνίδια, οι ρόλοι και οι παρασθήσεις.